

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Adam Bohlin

Datum: 2026-01-15
Diarienummer: M-2025-767

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Remissvar avseende motion med förslag att ombilda Skärviks udde till naturreservat

Ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har beretts möjlighet att yttra sig till Kommunstyrelsen avseende en motion som väckts av Christer Lidgard (C), Siv Sahlström (C) med flera.

Motionen föreslår att Skärviks udde ska ges skyddsstatus som naturreservat med syfte att bevara områdets biologiska mångfald.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har ingen erinran mot att skyddsstatusen för Skärviks udde ändras till naturreservat med syfte att bevara områdets biologiska mångfald om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. Förändringar i områdets tillskrivna skötsel bör endast genomföras om det kan ske utan skadlig inverkan på områdets nuvarande höga biotop- och artvärden. Förändringar i skötseln bör föregås av en utredning för att säkerställa att effektiva och positiva åtgärder införs.
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden förordar att ett reservatskydd inkluderar fastigheten Djurholm 2:421 som innehåller kustlinjen med gångstråket som benämns som Skärvikspromenaden.

Bakgrund

Skärviks udde (Djursholm 2:317) och delar av den angränsande kustlinjen (Djursholm 2:421), omnämnt Skärvikspromenaden, utgör en grönyta med högt biotop- och artvärde¹. Udden består av en gammal blandskog med lång kontinuitet. Udden och den anslutande viken har en hög täthet av skyddsvärda ekar, gammal tall, björk och skogslind. Den totala grönområdesytan, medräknat kustlinjen, uppnår drygt 3 hektar.

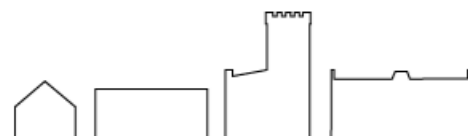
Udden och den angränsande Skärvikspromenaden tilldelades det högsta möjliga biotopvärdet i en naturvärdesinventering utförd av kommunen. Inventeringen indikerar att ett beslut om områdesskydd även bör omfatta delar av Skärviks kustlinje för att säkerställa bevarandet av biologisk mångfald samt bidra till naturens ekologiska resiliens. På området har ett flertal rödlistade svamp- och insektsarter noterats. Utöver dessa har även många värdearter av skalbaggar och lavar observerats på platsen². Området har en långvarig kontinuitet som har medfört naturvärden karaktäristiska för gammelskog.

Ett naturreservat är en skyddsform för att bevara värdefull natur och tillgängliggöra dessa för naturupplevelser. Det är en stark skyddsform som kan bildas av länsstyrelser och kommuner. Vid beslutande av naturreservat utformas föreskrifter och skötselplan för bevarandet av reservatet utifrån de identifierade naturvärden som reservatsbestämmelsen avser skydda³.

Danderyds kommun har i dagsläget tre kommunalt beslutade naturreservat (Öarna i Stora Värtan, Rinkebyskogen och Ekebysjön). Förvaltningen av de befintliga kommunala naturreservaten görs av Tekniska nämnden. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet för skötsel och efterlevnad av reservatsföreskrifterna i enlighet med 7 kapitel miljöbalken.

^{1,2} Koffman, A. (2024). Naturvärdesinventering (NVI) 2023 – För delar av strandpromenad i Danderyds kommun. Calluna AB.

³ Naturvårdsverket. (2015). Beskrivning av ett blivande naturreservat.
<https://www.naturvardsverket.se/4ac140/globalassets/vagledning/skyddad-natur/naturreservat/processen/dokument/planera-beskrivning.pdf>

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Som grund för beslutet har ansvarig handläggare för Miljö- och stadsbyggnadskontoret tagit det av den naturvärdesinventering som genomförts på plats samt begärt in en redovisning av Samhällsutvecklingsförvaltningens parkskötsel.

Ekologisk hållbarhet

Naturreservat bevarar biologisk mångfald och skyddar värdefulla biotoper som annars riskerar att försvinna genom exploatering eller igenväxning. Genom att säkra områden med höga naturvärden, som gammelskog och kustmiljöer, stärks ekosystemens motståndskraft mot klimatförändringar. Detta är avgörande för att upprätthålla ekosystemtjänster som ren luft, vattenreglering och koldioxidbindning.

Social hållbarhet

Kommunala naturreservat ger invånare tillgång till natur för rekreation, friluftsliv och hälsa. Närheten till skyddad natur ökar livskvaliteten och skapar en känsla av lokal identitet och engagemang. Det bidrar också till utbildning och medvetenhet om naturvård, vilket är centralt för ett hållbart samhälle.

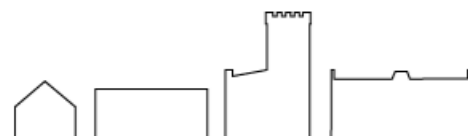
Kommunala naturreservat innebär att kommunen själv kan utforma föreskrifter och skötselplaner utifrån lokala behov och naturvärden. Detta stärker den lokala naturvården och gör det möjligt att agera snabbt och flexibelt för att möta miljöutmaningar.

Ekonomisk hållbarhet

Att skydda natur i tid är kostnadseffektivt. Restaurering av förstörda ekosystem är dyrt och ofta mindre effektivt än förebyggande skydd. Naturreservat kan dessutom höja kommunens attraktionskraft för boende och besökare, vilket ger långsiktiga ekonomiska fördelar.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Det finns ingen nedre storleksgräns för att bilda ett naturreservat och därmed inget som förhindrar ombildandet av området till naturreservat. Det bör dock vägas gentemot andra naturvårdsinventeringar och behov. Motionen omnämner en planerad VA-ledning som skulle kunna ha en inverkan på uddens kustlinje. Frånsett den omnämnda avloppsledningen finns det i dagsläget inga kända anspråk på att exploatera uddens markområde.

Nämnden instämmer i att en eventuell avloppsledning längst med strandremsan bör utföras med försiktighet för att inte riskera skada på strandremsan, naturvärden eller störa djurliv. Eftersom udden inte omfattas av strandskydd är en sådan åtgärd längs med Danderyds kuststräcka inte dispenspliktig. Ett beslut om naturreservat skulle medföra att exploateringsåtgärder av detta slag behöver föregås av en dispensansökan⁴, förutsatt att det sker inom reservatets gränser.

Samhällsutvecklingsförvaltningens parkskötsel består av en lågintensiv gallring av sly och småträd som läggs på faunadepåer inom skötselområdet. Gallringen sker på träd som uppnått en viss höjd och konkurrerar med områdets skyddsvärda träd. Gallringsinsatser sker växlande på Skärviks udde och Skärviks promenadstråk vartannat år. Biomassan som gallras läggs på faunadepåer inom parken. Skötselns mål är enligt skötselplan att "bevara den mycket värdefulla naturmiljön och speciellt de äldre ekarna i lövskogen"⁵. Parkskötseln är i detta avseende förenligt med en lämplig skötsel för att främja de värden som givit området höga biotop- och artvärden.

Centerns motion omnämner att delar av området tidigare bestått av ängsmark. Motionen förespråkar att bildandet av naturreservat och framtagandet av en skötselplan ska göras med målet att "förhindra den igenväxning som sker på udden". I dagsläget finns parti med ljusöppna hållar och strand som medför en blandning av sluten skog och ljusöppenhet. Det naturliga fältskiktet huserar i dagsläget liljekonvalj, blåbär och blåsippa.⁶ I det fall interventionsåtgärder såsom utökad gallring genomförs bör detta föregås av en utredning för att säkerställa att åtgärderna inte försämrar förutsättningarna för de befintliga rödlistade arter eller biotopsvärden som noterats.

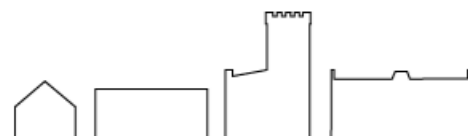
Konsekvenser för barn och unga

Att göra Skärviks udde till naturreservat innebär att området får ett starkt skydd så att naturen bevaras för framtiden. För barn och unga betyder det en trygg plats för lek, upptäckter och friluftsliv nära hemmet. Naturreservatet ger möjlighet att uppleva gammal

⁴ 7 kap. 7 § miljöbalk (1998:808)

⁵ Skötselplaner Djursholm – Träd och buskområde [interndokument redovisad av Samhällsutvecklingsförvaltningen – park och gatuavdelning]

⁶ Koffman, 2024

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Adam Bohlin

Datum: 2026-01-15
Diarienummer: M-2025-767

skog, kustmiljö och biologisk mångfald, vilket bidrar till lärande om naturen och ökar förståelsen för varför vi behöver ta hand om miljön. Det skapar också en plats för rekreation som främjar hälsa och välbefinnande.

Ekonomiska konsekvenser

Att ombilda Skärviks udde till naturreservat bedöms inte medföra några betydande kostnader för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. För kommunen i stort medför det behov av resurser/arbetstid genom framtagande av reservatsföreskrifter, skötselplan och eventuellt nya platsundersökningar. Merkostnader kan eventuellt tillkomma för parkens skötsel och förvaltning.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande - Remissvar avseende motion med förslag att ombilda Skärviks udde till naturreservat
2. Motion om att ombilda den biologiskt högtintressanta och därmed synnerligen skyddsvärda parkmarken, Skärviks udde, till naturreservat

Expedieras
Kommunfullmäktige